

פרשת שלח

יג (ז) רש"י כלם אנשים לשון חשיבות כשרים היו באותה שעה

מקשים והיא פירש"י בתר הכי שמינה מתברר על יהושע שרא יהא ניסת בעצת כהגרים אימא בשעת שנשתלחו הרגיש שרשעים היו ויש לומר דעל כרחק בתרי גווי נשתרחו כדמוכחי קראי בתחלה וישיח אותם ממדבר פארן על פי ה' כולם אנשים וגו' ובסוף כתוב נמי ארא יטות האנשים אשר שיח משה וגו'. ויקרא משה וגו' וישיח אותם משה וגו' ארא וראי כך היה הענין בתחלה כשהובררו כשרים היו וצוה להם משה שליחות על פי ה' לראות את הארץ כיצד היתה נוחה ליכבש ונצנץ בהם יצר הרע וחזרו למשה למסור להם סימנים בארץ אם טובה ואם רעה ואת העם החזק הוא הרפה והכרכים אם מבצרים והרגיש משה שכונתם לרעה דמה להם לחסור יותר ממה שנצטוו ואח"כ פירש שמותם כדררשינן במסכת סוטה דכל שמות הללו על שם מעשיהם הרעים ולכך כתב ואלה שמות האנשים אשר שיח משה ויקרא משה יהושע כשהרגיש בהם יצרם הרע התפלל על יהושע ולכך כתב וישיח אותם משה כיומר שליחות בע"א לחקור את הארץ מה היא ומה טיבה ולפי ששמע משה לבקשתם נכתב על שמו כאילו הוא שיח לחקור את כל זאת וע"כ בגוף השליחות צריכא נמי לומר הכי שהרי במשנה תורה כתב ותקרבין אלי כלכם ותאמרו נשיחה אנשים וגו' וכאן כתב כי השליחות ע"י משה

(כד) רש"י מת"ל בשנים בשני מוטות הא כצד ח' נמלו אשכול אינו

ר"ל דמוכה ממאי דשני מוטות היו ח' נשאו בה אלא דסברא בעלמא כך כיון דכל אותן נתכוונו להוציא דבה מסתמא כולם נשאו. ורגיל הוא שאשכול אחד הוא כבד ח' פעמים כרימון או תאנה אלא אתי רש"י לפרש ע"כ לא תימא לא נשאו האשכול כי אם ב' דהא דכתב וישאוהו במוט בשנים לפי פשוטו הוא כב' אנשים וקאמר רש"י דע"כ לא קאי בשנים אאנשים דא"כ למח לי בשנים הא מבוט שמעינן ומסתם הייתי תופס המועט דהיינו שנים אלא ע"כ קאי אבמוט בשני מוטות נשאוהו ואתי קרא למימר שנדול היה

ששני מוטות היו צריכים לו א"כ הלך אחר הסברה דלעיל

(לד) ונחי בעינינו כהגבים וכן היינו בעיניהם פירש רש"י שמענו שהיו

אומרים נמרים יש בכרם כאנשים מקשים והלא וכן היינו בעיניהם מוסב על ונחי בעינינו כהגבים א"כ אמאי לא פירש רש"י שמענו שהיו אומרים חגבים יש בכרם כדכתב בקרא וי"ל כיון דכל גידורי א"י היו גדולים משל חוץ לארץ וא"כ מה ששיערו המרגלים לחגבים כהגבים דח"ל שהיו קטנים מאור מחגבים דארץ ישראל לכך תפס רש"י בריה קטנה שבא"י כגון נמלה ואפשר גדולה היתה כהגבים של חוץ לארץ. בשם מהר"ר אהרן הקדוש ז"ל

טו (כא) רש"י לפי שנאמר ראשית שומע אני ראשונה שבעיסות

ת"ל מראשית. ורא קשה א"כ לכתב כבר מראשית ושמעינן שפיר ריא ראשונה שבעיסות קאמר, מדכתיב מראשית ושמעינן שרא יאכל קודם שיפרוש מרא כתב מעריסותיכם בלא ראשית וי"ל דרעולם ה"א דווקא ראשונה שבעיסות ואותו עיסה דווקא מקצת ולהכי איצטריך למכתב מראשית מעריסותיכם דאי הוי כתב מעריסותיכם הוי משמע כל העיסה ואי הוה כתב ראשית ה"א כי עיסה ראשונה לכך כתב קרא יתירא דפירוש ראשית הוא קודם שתאכל ממנו ורא ראשונה שבעיסות דאם לא כן הוה הנך ראשית ומראשית סתרי אהדדי

פרשת קרח

טז (יד) רש"י אף לא ארץ זבת חלב ודבש הביאותנו ותתי

לנו גו'. אמרת אעלה אתכם מעני מצרים אל ארץ זבת חלב ודבש משם הוצאתנו ואף לא אל ארץ זבת חלב ודבש הביאותנו. ותימא לפ"ז אמאי לא ערבינהו קרא כיון דחד טעמא הוא שהיו מתלוננים שהעלה אותם מארץ זבת חלב ודבש כדכתיב ואף לא אל ארץ זבת ודבש הביאותנו ותתן לנו נחלת שדה וכרם כי תשתרר וגו' והיה לו לכתוב המעט כי העליתנו מאזח"ו ולא הביאותנו אל אזח"ו. וי"ל דלעולם חר טענה הוא כדמשמע לשון המקרא וכדפירש רש"י והא דחלטינהו קרא אתיא לאשמעינן דתלונה יתרה הוה להו לרתן ולאברים. וכן אמרו את"ל שאין לנו